

Tvårvillkor växtnäring

Johannes Eskilsson
johannes.eskilsson@jordbruksverket.se
Växt- och Miljöavdelningen
Jordbruksverket
036-15 61 58

Kontrollpunkter - växtnäring

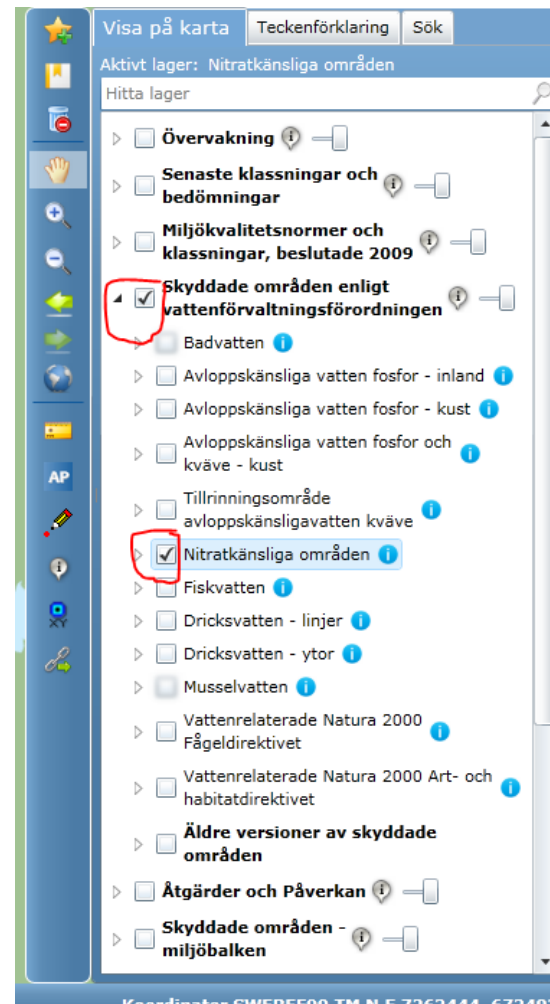
- Många punkter – ja eller nej - men alla har inte bedömningskriterier
- Där fälten ligger avgör – inte var gården ligger

Känsliga områden

Vnäring 1

<http://www.viss.lansstyrelsen.se/MapPage.aspx>

Visa på karta Teckenförklaring Sök

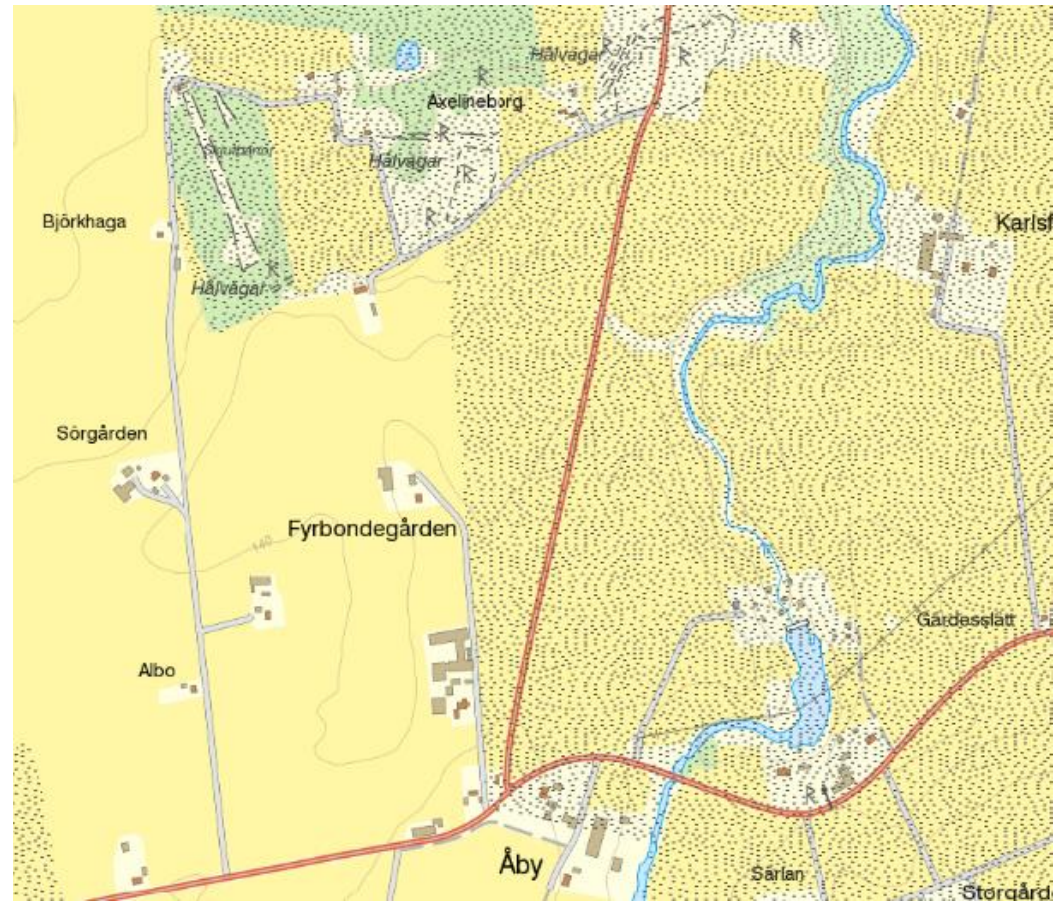
Aktivt lager: Nitratkänsliga områden

Hitta lager

- Övervakning
- Senaste klassningar och bedömningar
- Miljökvalitetsnormer och klassningar, beslutade 2009
- Skyddade områden enligt vattenförvaltningsförordningen
- Badvatten
- Avloppskänsliga vatten fosfor - inland
- Avloppskänsliga vatten fosfor - kust
- Avloppskänsliga vatten fosfor och kväve - kust
- Tillrinningsområde avloppskänsligavatten kväve
- Nitratkänsliga områden
- Fiskvatten
- Dricksvatten - linjer
- Dricksvatten - ytor
- Musselvatten
- Vattenrelaterade Natura 2000 Fågeldirektivet
- Vattenrelaterade Natura 2000 Art- och habitatdirektivet
- Äldre versioner av skyddade områden
- Åtgärder och Påverkan
- Skyddade områden - miljöbalken

Koordinater SWEREE99 TM N E 7262444 672492

Exempel från VISS

Höst eller vinterbevuxen mark

- Vnäring 2-4 – Skåne Halland, Blekinge
- Vnäring 5-7 – Östergötland, Jönköping, Kalmar, Gotland eller Västra Götaland
- Klurigheter
Majs – räknas som spannmålsgröda
fånggröda – def i föreskriften

Spridning av gödsel

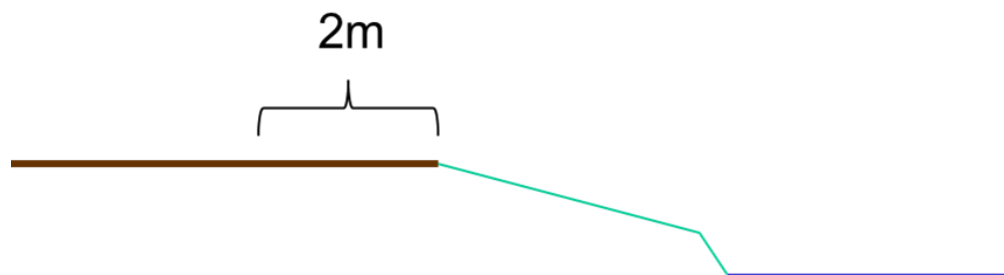
- Vnäring 8 – sprids gödsel inom känsligt område
- Vnäring 9 – frusen, snötäckt, vattenmättad mark
- Vnäring 10-12 – mineralgödsel med urea
- Vnäring 13 – jordbruksmark intill vattendrag eller sjö
- Vnäring 14 – 16 begränsning av gödselspridningen intill vattendrag eller sjö
- Vnäring 17 – förbud mot spridning (vintern)

Vnäring 14

spridning nära vattendrag

Gödselmedel får inte spridas:

- Närmare än 2 meter från åkerkant som gränsar mot vattendrag eller sjö*

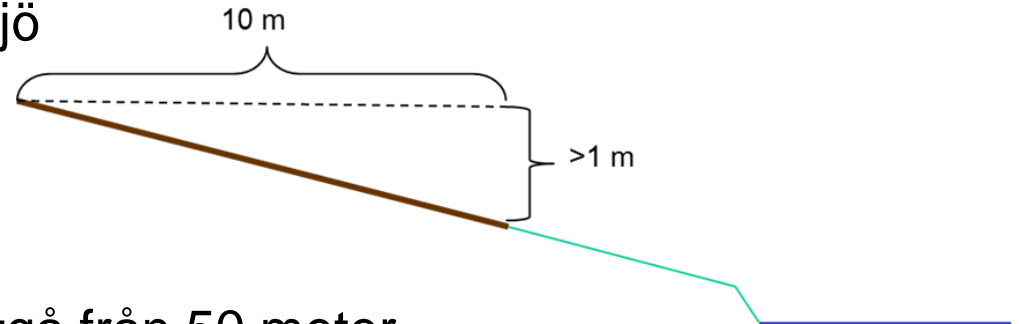

* Skötselkrav i hela landet

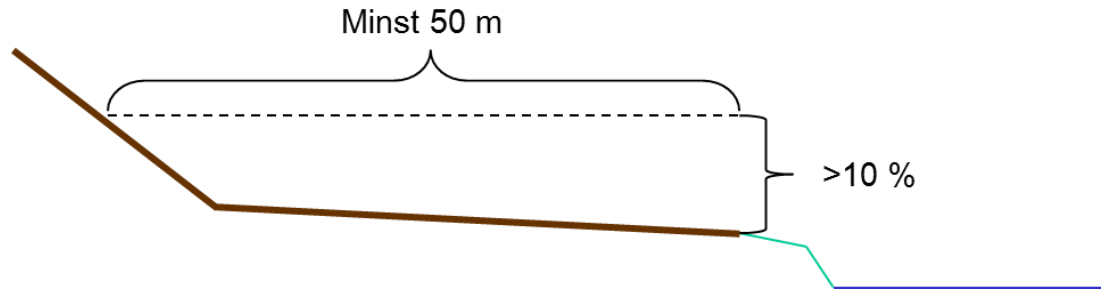
Vnäring 15-16 spridning nära vattendrag

Gödselmedel får inte spridas på:

- Starkt lutande mark ($>10\%$) som gränsar mot vattendrag eller sjö

- Vid bedömning utgå från 50 meter

Spridning av gödsel

Vnäring 18 – 26 Gäller skåne Halland Blekinge

- Vnäring 19 – höstspridning (Lerjord, oljeväxter)
- Vnäring 20 – nedmyllning vid spridning på obevuxen mark
- Vnäring 21-22 specifikt för fasta gödselslag (ej fjäderfä)
- Vnäring 23-24 flytgödsel spridning – specifik utrustning
- Vnäring 25-26 Vårspridning nedmyllning vid spridning på obevuxen mark

Spridning av gödsel

Vnäring 27 – 31 Gäller övriga nitratkänsliga områden

- Vnäring 28 – spridning på hösten?
- Vnäring 29 – spridning i växande gröda eller inför höstsåd – undantag för fastgödsel finns
- Vnäring 30-31 fastgödselspridning oktober – nedbrukningskrav (obs fjäderfägödselspridning ej tillåten)

Spridning av gödsel

Vnäring 32 – 34 gäller dokumentation om införsel eller utförsel – fosfortillförsel

- Införsel och utförsel av fosforinnehållet i stallgödseln är det viktigaste.
- Finns för att kunna efterleva krav att inte tillföra marken mer än 22 kg P/ha i genomsnitt (5år)
- Hur dokumentationen ser ut är inte kravställt

Instruktioner till kontrollanter och inspektörer

Animaliska biprodukter

Djurhälsa

Djurhälsopersonal

Djurskydd

Foderkontroll

Hästpass och passutfärdande föreningar

Inventering av jordbruksmark

Jordbrukarstöd

Läkemedel på gård

Miljö

Plastflaskor och metallburkar

Tvårvillkor

Kontrollbesök

Överklaga

Instruktioner till kontrollanter och inspektörer

Här hittar du vägledningar, länkar till bestämmelser, och annan information som du kan använda när du besöker gårdar eller företag.

Kontroll

Regler och vägledning för djurskyddskontrollen

Regler och vägledning för kontroll av tvårvillkoren

Tillsyn

Tillsyn av växtnäring, växtskydd och natur- och kulturmiljöer

Regler för retursystemet för flaskor och burkar

Självservice (e-tjänster)

Rapporter, broschyrer och blanketter

Mina sidor

Kontakt

Skicka e-post: [Kundtjänst](#)

Ring kundtjänst: 0771-223 223

- Enklare beräknings tabell (excel) utifrån schablonvärden

Version nr	<input type="text"/>	Namn	<input type="text"/>
Datum	<input type="text"/>	Fastighetsbeteckning	<input type="text"/>

Gödselmängder och behov av spridningsareal

Djurslag	Gödselslag	Lagringstid (mån)	Antal djur	Gödselmängd (m ³)	Tot. P (kg/år)	Tot. N (kg/år) ¹
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Totalt:				<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>

Ev. extra vatten till flytgödselbrunn m³

Ev. extra vatten till urinbrunn m³

Beräknade gödselmängder

Summa	Flytgödsel	<input type="text" value="0"/> m ³	<input type="text" value="0,00"/> kg P/m ³
	Fastgödsel	<input type="text" value="0"/> m ³	<input type="text" value="0,00"/> kg P/m ³
	Urin + gödselvattnet	<input type="text" value="0"/> m ³	<input type="text" value="0,00"/> kg P/m ³
	Djupströgödsel	<input type="text" value="0"/> m ³	<input type="text" value="0,00"/> kg P/m ³

Behov av spridningsareal

Utifrån 22 kg P/ha/5 år	<input type="text" value="0"/> ha
Utifrån 170 kg N/ha/år	<input type="text" value="0"/> ha

Instruktioner

Fyll i den information som efterfrågas i de gråa rutorna. Klicka i rutan så får du upp en informationstext om vad du ska göra. I en del rutor ska du skriva in ett värde själv, i andra ska du välja ett värde från en rullista.

- Välj djurslag från rullistan.
- Välj gödselslag från rullistan.
- Välj lagringstid från rullistan.
- Skriv in hur många djur beräkningen gäller.
- Gödselmängd, total mängd fosfor och total mängd kväve räknas ut i de färgglada rutorna.
- Upprepa punkt 1-4 på kommande rader för övriga djurslag du vill utföra beräkningen för, och du får även fram den totala summerade gödselmängden, fosformängden och kvävemängden för alla dina djur.

Om du tillför extra vatten (t.ex. diskvatten) till din gödselbrunn kan du fylla i detta för flytgödselbrunn respektive urinbrunn.

Längre ner, under rubriken "Beräknade gödselmängder" summeras dina gödselmängder för de olika gödselslagen. Du ser också hur mycket fosfor per kubikmeter din gödsel innehåller.

Under rubriken "Behov av spridningsareal" ser du hur många hektar du behöver för att sprida din gödsel på, både utifrån maxgränsen 22 kg P/ha/5 år och utifrån 170 kg N/ha/år.

Gödselmängd, fosformängd och kvävemängd kommer från Jordbruksverkets schablonvärden i föreskrift SJVFS 2004:62, om inte annat anges.

¹Kvar i gödsel efter lagring.
² Värde från Stallgödseldatabasen.
³ Interpolerat värde.

Spridning av gödsel

Vnäring 35 Tillräcklig spridningsareal

- Lantbrukaren ansvarar för att det finns en beräkning
- Kontrollanten ska göra notering som visar hur verifiering av uppgifterna om fosformängder och spridningsareal gjorts

Exempel:

Djurslag / åldersindelning	Antal djur	Kg P /djur/år	Antal ha	Tot behov areal [ha]	Befintlig areal [ha]

Spridning av gödsel

Vnäring 36 Fördela över spridningsareal

- Om spridning det senaste året inte översteg 22 kg P/ha behövs inte någon närmare koll över sammanhängande 5 års period

Spridning av gödsel

Vnäring 37 – ej tillfört mer än 170 kg kväve/ha och år

- Gäller alla spridningsareal och tillförd stallgödsel under ett enskilt år.
- Totalkväve – finns schabloner

Spridning av gödsel

Vnäring 38 – lättillgängligt kväve

- Höstspredning
- Lättillgängligt inkluderar mineralgödsel och organiska gödselmedel
För organiska gödselmedel – ammoniumkväve
- Skillnad mellan höstoljeväxter och övriga höstsådda grödor

Spridning av gödsel

Vnäring 39 – dokumenterat behov av kvävegödsling

- Finns excel mall som kan användas
- Kan vara ännu enklare för ”extensiv odling” – många punkter kan ”nollas”

Instruktioner

1. Beräkning av ingående poster

- Fyll i eller välj värden i de grå rutorna, klicka på rutan så får du information om vad du ska göra.
- I de rosa rutorna räknas värden fram automatiskt utifrån de val du gjort i de grå rutorna.
- De röda inringade siffrorna visar var värdet används i beräkningen av kvävegödslingsbehov (till höger om mittlinjen).

Beräkning av ingående poster

Gödselgiva för aktuell gröda vid den förväntade skördenivån Kg kväve per hektar

①

Gör justering genom avdrag för följande:

Nettomineralisering av markens förråd av organiskt kväve genom

- Stallgödsels långtidseffekt*

Djurslag	Djurplats/ha	Kväveverkan (kg N/ha)
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text" value="0"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text" value="0"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text" value="0"/>
Total kväveverkan (kg N/ha)		② <input type="text" value="0"/>

- Förfrukteffekt från föregående gröda

Förfrukt	Eftergröda/ bearbetning	Kväveeffterverkan (kg N/ha)
<input type="text"/>	<input type="text"/>	③ <input type="text" value="0"/>

- Mulljord

Har inte mulljord Har mulljord Om du har mulljord, fyll i förväntad kväveleverans från mulljorden (kg N/ha)

④

Planerad tillförsel av stallgödsel och andra organiska gödselmedel till årets gröda

- Stallgödsel

Gödseltyp	Mängd (ton/ha)	Kväveverkan (kg N/ha)
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text" value="0"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text" value="0"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text" value="0"/>

- Andra organiska gödselmedel

Gödseltyp	Lättillgängligt kväve, (kg per ton gödsel)	Mängd (ton/ha)	Kväveverkan (kg N/ha)
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text" value="0"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text" value="0"/>

Total kväveverkan från planerad tillförsel av stallgödsel och eller andra organiska gödselmedel (kg N/ha)

⑤

* Vid beräkning av gödrlingsbehovet till vall behövs inte hänsyn tas till stallgödsla- eller långtidseffekt.

2. Beräkning av gödrlingsbehovet av kväve

- Fyll i namn m.m. i de grå rutorna.
- I blå och rosa rutor förs värden över automatiskt från beräkningen av ingående poster.
- De röda inringade siffrorna visar varifrån värdet kommer.
- I den gröna rutan räknas årets beräknade behov av kvävetillförsel fram automatiskt.
- Spara och skriv ut!

Version nr Namn

Datum Fastighetsbeteckning

Fält

Gröda

Beräkning av gödrlingsbehovet av kväve

Gödselgiva för aktuell gröda vid den förväntade skörden Kg kväve per hektar

①

Gör justering genom avdrag för följande:

Nettomineralisering av markens förråd av organiskt kväve genom

- Stallgödsels långtidseffekt* - ②

- Förfrukteffekt från föregående gröda - ③

- Mulljord - ④

Planerad tillförsel av stallgödsel och andra organiska gödselmedel till årets gröda - ⑤

Årets beräknade behov av mineralgödselkväve eller annan kompletteringsgödsling med kväve =

* Vid beräkning av gödrlingsbehovet till vall behövs inte hänsyn tas till stallgödsla- eller långtidseffekt.

Lagring av gödsel

Vnäring 40 -42 lagring av gödsel

- Djurenheter – enligt definition (MPF, SFS 2013:251 – eller se SJV hemsida)
- Lagring i stallbyggnader kan ingå i kapacitet
- Lagringsutrymmets utformning (Vnäring 42) – bedöm utrymme som finns. Saknas utrymme – se Vnäring 41

Lagring av gödsel

- Lantbrukaren ansvarar för att det finns en dokumenterad beräkning
- Kontrollanten ska göra notering som visar hur verifiering av uppgifterna om gödselmängder gjorts

Exempel:

Djurslag	Antal djur	M ³ /djur	Totalt behov m ³

